

ANNI
NISKANEN

UMPIKUJIA

— JA —

UKKOSKUUROJA

TAMMI

ANNI NISKANEN

Umpikujia ja ukkoskuuroja

TAMMI

HELSINKI

Lehmuslahti-sarja:
Hunajaa ja houkutuskuoria (2024)
Vipinää ja villasukkia (2024)
Kuohuja ja kissankelloja (2025)
Lempeä ja leivonnaisia (2026)
Umpikujia ja ukkoskuuroja (2026)

Kirjailija kiittää Johanna Konttilaa urheilijoiden
mentaalivalmennukseen liittyvistä neuvoista.

1. painos

© Anni Niskanen ja Tammi 2026

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-04-8265-7

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@tammi.fi

1

”No niin, seuraavaksi pysähdytään Lehmuslahden linja-autoasemalla.” Bussikuskin leppoisa kuulutus havahdutti matkanteosta väsyneet matkustajat. ”Muistattehan kerätä kaikki tavarat mukaan, niin ei sitten jälkeinpäin tarvitse kysellä niiden perään.”

Inari katseli ikkunasta näkyvää keltatiilistä rakennusta. Hän oli viimeksi käynyt Lehmuslahdella viime kesänä, mutta siitä tuntui olevan ikuisuus. Kuluneeseen vuoteen oli mahtunut tapahtumia kokonaisen ihmisiän edestä. Ehkä siksi tutut lapsuuden maisemat näyttivät nyt jotenkin vierailta.

Kolmesta jäljellä olevasta matkustajasta Inari oli ainoa, joka jäi kyydistä. Kesäaikaan joukkoliikenteessä oli aina hiljaista. Muulloin bussit sentään kuljettivat naapurikaupunkiin kouluun ja töihin kulkevia, vaikka ei heitäkään tainnut enää hirveästi olla. Lehmuslahti oli jo vuosien ajan kärsinyt muuttotappiosta ja pienenevistä ikäluokista. Inaria se ei kuitenkaan haitannut. Hän etsi nimenomaan rauhaa ja hiljaisuutta, ja siihen tarkoitukseen Lehmuslahti oli paras mahdollinen paikka, jonka saattoi valita.

Ilmastoidun bussin jälkeen heinäkuun lämpö tuli vastaan heti ovella. Inari otti paremman otteen kangas-

kassistaan ja laskeutui portaat varovasti ottaen kaiteesta tukea. Laiturilla odottava mies nappasi hänet saman tien syliinsä.

”Tyttökulta”, Teppo-pappa tervehti halatessaan lujasti lapsenlastaan.

”Terve pappa”, Inari sanoi ja sai kiemurreltua kätensä sen verran vapaiksi, että pystyi vastaamaan halaukseen. ”Mitä kuuluu?”

”Hyvää vaan, varsinkin nyt kun olet täällä. Miten matka meni?”

”Siinähan se, ei valittamista”, Inari vastasi, vaikka olikin helpottunut siitä, ettei joutuisi enää istumaan hetkeäkään bussin epä mukavalla penkillä. Takapuoli oli puutunut jo ennen Porvoota.

”No hyvä. Otetaas ne sinun laukkusi, niin päästään lähtemään. Kerttu siellä laittaa meille ruokaa”, pappa touhusi tuttuun tyyliinsä.

Kuski avasi tavaratilan ja nosti asfaltille kaksi isoa punaista matkalaukkua. Hän oli jo sulkemassa luukkuja, kun Inari muistutti:

”Se kävelykeppi vielä.”

”Ai niin, sehän onkin sinun.” Kuski kurottautui ottamaan tavaratilan lattialla lepäävän mustan kävelykepin käteensä ja ojensi sen Inarille. ”Kas noin”, mies totesi iloisesti ja sulki luukun. ”Sitten ei muuta kuin hyvää päivänjatkoa!”

”Kiitos, sitä samaa”, Inari ja pappa toivottivat.

Bussin suunnatessa kohti seuraavaa pysäkkiään pappa veti laukkujen kahvat esiin ja lähti vetämään niitä parkkipaikalla odottavalle autolle. Inari yritti estellä ja tarttua edes toiseen laukuista, mutta pappa vain tihensi askeleitaan ja jätti kävelykepin kanssa etenevän Inarin jälkeensä

kuin paraskin sprintteri. Hyvä että Inari ehti sentään avuksi nostamaan laukut kyytiin.

”Taivaan tähden, mitä tässä pakaasissa oikein on?” pappu ähisi työntäessään toista laukua takapenkille.

”Kirjoja”, Inari naurahti. ”Pitäähän minulla mökillä olla luettavaa.”

”Tiedäthän, että meillä on sellainen hieno, suomalaisen lainsäädännön takaama sivistyspalvelu, josta saa hakea kirjoja ihan ilmaiseksi?” pappu velmuili. ”Sitä kutsutaan kirjastoksi.”

”Tiedän, mutta näillä pääsen alkuun, kun odotan varausten saapumista”, Inari totesi ja kapusi autoon. Hän sujautti kävelykepin etupenkien välistä takanaan olevaan jalkatilaan.

”Mites jalkasi voi?” pappu kysyi käynnistäessään auton.

”Välillä on hyviä ja välillä huonoja päiviä”, Inari vastasi. ”Tänään on vähän huonompi, koska portaissa kulkeminen saa nilkan aina särkemään.”

Pappu nyökkäsi ja ohjasi auton pois parkkipaikalta. Hän asui lähellä, vain parin minuutin ajomatkan päässä, mutta oli silti suorastaan vaatinut saada tulla vastaan. Inari oli siitä helpottunut. Kahden matkalaukun kanssa liikkuminen oli kieltämättä ollut hankalaa Helsingistä lähtiessä.

Inari katseli ikkunan takana ohitse vilahtelevaa kylänraittia. Ensisilmäyksellä Lehmuslahden maisemat näyttivät samalta kuin hänen lapsuudessaan, mutta kun huomion kiinnitti yksityiskohtiin, näki kylän yleisilmeen vähittäisen kulahtamisen. Moni rakennus seisoi tyhjiään ja nekin, joissa oli vielä elämää, kaipasivat kipeästi korjauksia. Rapistuneet rappaukset, hilseilevät maalipinnat ja sammalta kasvavat kattotiilet kertoivat ajan

kulumisesta, jonka aiheuttamiin vaurioihin kukaan ei ollut puuttunut.

Kaikki paikalliset eivät kuitenkaan antaneet ajan hampaan jättämien jälkien näkyä, mikä ilahdutti Inaria. Ruokakauppa oli remontoitu joitain vuosia sitten, ja papan ajaessa kylän läpi Inari huomasi kahvila Jokituvan saaneen eteensä uuden terassin. Päiväkahvejaan juovat asiakkaat nauttivat kesästä ja terassille paistavasta auringosta. Kukkakaupan ulko-oven viereen oli nostettu tarjolle värikkäitä kukkia ohikulkijoita houkuttelemaan, ja lisää eloa kylälle toi myös rakennuksen viereen parkkeerattu kalanmyyntivaunu ja sen eteen kerääntynyt jono.

Perillä Inari otti sisälle vain kangaskassinsa ja keppinsä. Laukut saivat jäädä autoon, sillä hän ei aikonut jäädä tänne yöksi.

Pappa jutusteli niitä näitä heidän kävellessään rinnakkain parkkipaikalta rivitaloasunnolle. Hän hidasti vaivihkaa askeleitaan Inarin ontuessa keppinsä kanssa.

Ulko-oven vieressä seisova puutarhatonttu hymyili jähmeästi, sen punaisen hiippalakin päälle oli sidottu luonnonkukista seppele. Näky sai Inarin hymyilemään. Tonttu oli ollut hänen lahjansa papalle joitain vuosia sitten.

”Täältä tullaan!” pappa huikkasi naisystävälleen heidän astuessaan sisään.

Asunnossa tuoksui tuoreilta sämpylöiltä. Kesäiseen kukkamekkoon ja sen suojaksi kietäistuun essuun pukeutunut nainen ilmestyi eteiseen samalla, kun Inari riisui kenkiään.

”Moi”, Inari tervehti tuttavallisesti ja halasi naista. He tapasivat Kertun kanssa ensimmäistä kertaa, mutta olivat kevään aikana nähneet toisiaan videopuheluissa, joita Inari ja pappa olivat toisilleen soitelleet.

”Kiva tavata viimein ihan kasvotusten”, Kerttu naurahti.
”Tulkaa peremmälle, ruoka on kohta valmista.”

Inarin vatsa murahti kuin vastauksena kutsuun. Hän oli syönyt viimeksi aamulla ja silloinkin vain pari keitettyä kananmunaa. Viime viikkojen aikana hän oli tyhjentänyt vuokra-asuntonsa keittiön kaapit niin tarkasti, että tälle aamulle oli jäänyt vain pari kananmunaa ja lasillinen appelsiinimehua. Aamiaisen jälkeen hän oli vienyt roskat, luovuttanut asunnon avaimet vuokranantajalleen ja suunnannut laukkuineen Kampin kaukoliikenneterminaaliin. Muuta omaisuutta hänellä ei enää ollutkaan. Ruokatarvikkeiden lisäksi Inari oli käynyt läpi myös muun irtaimistonsa ja lahjoittanut etukäteen pois turhat vaatteet ja muut tavarat, joita ei halunnut tuoda Lehmuslahdelle. Asunto oli vuokrattu täysin kalustettuna, joten hänen ei onneksi ollut tarvinnut huolehtia siitä, miten huonekaluista ja astioista pääsisi eroon. Riitti kun vain palautti avaimet.

Inari asteli olohuoneeseen. Pappa oli jo vuosia sitten muuttanut maatilaltaan kylän keskusta, mutta Inari muisti edelleen vanhan mummilan. Niityillä laiduntaaneet lehmät oli laitettu pois jo toistakymmentä vuotta sitten. Mummin kuoltua pappa oli asunut vielä jonkin aikaa rintamamiestalossa, mutta se oli lopulta myyty papan kyllästyttyä jatkuvaan lämmittämiseen, lumitöihin ja perunamaan viljelyyn. ”Saahan ne maidot ja perunat kaupastakin”, pappa oli todennut.

Inarin tietojen mukaan pappa oli elellyt tyytyväisenä itseksensä viime helmikuuhun saakka. Silloin hänen ja vanhan tuttavän välille oli alkanut kehittyä jotain syvempää, ja nykyisin Kerttu oli ihan virallinen naisystävä. Yhdessä he eivät kuitenkaan asuneet, sillä Kerttu omisti omakotitalon

Lehmuslahden keskustan laitamilla. Molemmat arvostivat omaa tilaa, vaikka kuulemma viettivätkin paljon aikaa yhdessä aina jommankumman luona.

Kertun ilmestyminen kuvioihin papan vanhoilla päivilä oli ollut aikamoinen yllätys, monelle sukulaiselle pienoinen järkytyskin, mutta Inari piti hänestä. Kerttu oli yhtä reipas ja aikaansaava kuin Teppo-pappa, jota pitivät kiireisenä kyläyhdistyksen puheenjohtajan pesti ja monet muut luottamustehtävät.

Aterian valmistumista odotellessaan Inari katseli ympärilleen ja hänen katseensa osui kirjahyllyyn. Koko seinän levyinen hylly oli täynnä paitsi kirjoja myös matkamuistoja papan ja mummin matkoilta sekä lukuisia valokuvia sukulaisista. Vanhojen koulukuvien, ylioppilasmaalauksien ja hääpotrettien lisäksi esillä oli tuoreempia perhekuvia. Keppiinsä nojaten Inari asteli hyllyn eteen ja katseli niitä. Useimpia sukulaisiaan hän ei ollut tavannut vuosiin, mutta ainakin hän tunnisti serkkujaan vielä ulkonäöltä. Heidän vieressään hymyilevät puoliset ja lapset näyttivät kuitenkin vierailta.

Serkkukatraan kuvien joukossa oli myös otoksia Inarista vuosien varrelta. Pikku-Inari laskemassa ensimmäistä kertaa lumilaudalla. Yläasteikäinen Inari poseeraamassa kameralle, taivas varjele noita vaatteita. Kisa-kuva lukiovuosilta ja studiossa otettu ylioppilaspotretti.

Yhdellä hyllyllä oli rivillinen valokuva-albumeita, yksi jokaiselle Tepon lapselle ja lapsenlapselle. Epäröiden Inari veti rivistä omansa. Hänen ei tarvinnut edes lukea kanteen kirjoitettua nimeä tietääkseen, minkä valita, sillä hän oli usein selailut albumia papan luona käydessään.

Inari lehteili sivuja läpi hitaasti. Koulukuvia, satunnaisia otoksia hänestä lapsena, vanhempien papalle lähettämiä

kuvia kisoista ja harjoituksista. Lisäksi sivuille oli liimattu lehtileikkeitä, joissa eri-ikäinen Inari poseerasi usein pipo tai kypärä päässä ja lumilauta kainalossaan. Albumiin oli kerätty runsaasti kuvia palkintokorokkeilta ja rinteestä. Ja näköjään Inarin itsensä lähettämä selfie, jossa hän puri kultamitalia. Miltähän vuodelta se oli? Hän siveli kuvan reunaan varovasti ja tunsi apeuden piston mielensä perukoilla.

”Inari?” Pappa oli tullut viereen niin hiljaa, ettei Inari ollut kuullut sitä. ”Onko kaikki hyvin, mitä mietit?”

”Sitä vain, että miltähän vuodelta tämä mahtaa olla”, Inari sanoi yrittäen naurahtaa hyväntuulisesti. Hän ojensi albumin papan nähtäväksi.

”Hmm, jos en ihan väärin muista, niin se taitaa olla parin vuoden takaa”, pappa totesi.

Niinkö vähän siitä oli, Inari ajatteli, aika oli totta vie juossut. Hän näytti kuvassa niin paljon nuoremmalta kuin se nainen, joka katsoi nykyisin peilistä.

Rakkaudella koottu albumi oli varsin kattava läpileikkaus hänen elämänsä loistokkaimmista vuosista, ensimmäisistä leireistä ja kisoista aina olympialaisiin saakka. Kuvissa poseerasi ensin 18-vuotias nuorten MM-pronssimitalisti ja vähän myöhemmin slopestylen 19-vuotias nuorten maailmanmestari. Yli parikymppisenä Inari oli ikuistettu kisoissa lukuisten slopestyle- ja big air -mitalien kanssa. Hän oli seisonut lumilautoineen palkintokorokkeella ensin maailmancupin osakilpailuissa ja myöhemmin itse maailmancupissa. Ja lopulta kuvassa hymyili edellisissä talviolympialaisissa neljänneksi tullut, laudallaan voitonmerkkiä näyttävä Inari.

Lumilautailun suuri lupaus. Suomalaisen lumilautailun yllättäjä. Inari Vainio from Finland, the biggest star

right now in the world of snowboarding. Isoja sponsoreita. Haastatteluja lehdissä ja televisiossa ympäri maailman. Tunnustuksia läpimurrosta, esikuvana toimimisesta ja naisten lumilautailun tunnettuuden nostamisesta. Mihin hän olikaan laudallaan laskenut, menestys oli seurannut pian perässä. Hän oli ollut tähti, kirkas ja leimuava.

Mutta yksikään tähti ei loistanut ikuisesti.

2

Slopestyle oli aina ollut Inarin ykköslaji, mutta hän oli urallaan laskenut myös useissa big air -kilpailuissa. Laji erosi useita temppuja sisältävästä slopestylesta siinä, että big airissa temppuja tehtiin vain yksi. Yksi hyppyri, yksi mahdollisimman haastava ja tyylikäs temppu, yksi tyyli-puhdas alastulo.

Yksi hetki, jona koko elämä saattoi muuttua.

Inari ei itse muistanut juuri mitään onnettomuus-päivästä. Lääkärien mukaan se oli täysin normaalia, välillä mieli nollautui suojellakseen itseään. Kun huomioon otettiin vielä aivotärähdys, ei ollut mikään ihme, että koko kisatilanne oli pyyhkiytynyt pois muistista.

Sairaalassa Inari oli katsonut pieleen menneen laskunsa videolta. Lääkäreiden mielestä se ei ollut järkevää, varsinkin niin pian, mutta selvittyään pahimmasta kipulääke-sumusta Inari oli vaatinut saada katsoa videon. Koska muisti ei pelannut, hän halusi nähdä omin silmin, mikä oli mennyt vikaan.

Alussa kaikki oli sujunut hyvin. Liikkeellelähtö oli ollut vaivaton ja vauhdikas, hyppyrin lähestyminen erinomainen. Inari oli laskenut vasen jalka edellä, kuten aina. Hyppykin oli onnistunut, hän oli saanut siihen hyvän

vauhdin ja lähtenyt suunnitelman mukaan kiertämään taaksepäin.

Takaperin tehty triplakorkki oli ollut pitkään hänen tunnusliikkeensä: 1440 astetta, kolme voltia neljällä kierteellä. Temppu oli haastava, mutta Inari oli treenannut periksi antamatta, kunnes oli hallinnut sen suvereenisti. Mute grab, etukäden ote laudan etukantista siteiden välistä oli käynyt jo vähän tylsäksi, mutta hän oli päättänyt silti pitää sen. Otteen vaihtaminen liian lähellä kisoja ei olisi ollut järkevää. Videolta näkyi, miten Inari oli ilmassa ollessaan tarttunut laudasta kiinni ja päästänyt irti ennen lumeen osumista. Erinomainen suoritus, yleisö oli hurrannut kovaan ääneen. Inari oli varma, että oli sillä hetkellä tuntenut valtavaa riemua, vaikkei sitä muistanutkaan.

Mutta sitten jokin oli mennyt vikaan. Jälkeenpäin monet olivat muistelleet, että rinteessä oli päivän aikana tuullut tavallista kovempaa. Ehkä tuuli oli heilauttanut laskeutuvaa Inaria juuri kriittisellä hetkellä. Ehkä rinteessä oli ollut jotain poikkeavaa, johon hän oli osunut. Tai ehkä hän oli tullut alas väärässä asennossa, kulmassa, vauhdissa... Oli miten oli, alastulo oli kuitenkin mennyt kammottavalla tavalla pieleen. Videolta Inari oli nähnyt, miten hän oli kaatunut ja lähtenyt kierimään rinteitä alas lumi pölyten. Vauhtia oli ollut niin paljon, että hän oli syöksynyt päin turva-aitaa. Punaisiin pukeutunut ensiapuhenkilöstö oli juossut paikalle. Kilpailun katsojat olivat tuijottaneet vieressä säikähdyksestä mykkinä, kun tajuttomana paareilla retkottanut Inari oli kannettu pois.

Ja kaikki tämä oli kuvattu. Kisat olivat olleet isot, tarpeeksi merkittävät suorana lähetettäväksi. Miljoonat katsojat ympäri maailman olivat nähneet ruuduiltaan sen

traagisen hetken, jolloin Inarin ura lumilautailijana oli päättynyt tapaturmaisesti.

Inari itse oli herännyt vasta tunteja myöhemmin sveitsiläisessä sairaalassa ja saanut kuulla, ettei laskisi enää koskaan. Jalkaterän luita, mukaan lukien koko kantaluu, oli mennyt alastulossa pirstaleiksi. Nilkan nivelsiteitä oli myös revennyt. Jalka ei kestäisi enää laskemisen ja alastulon aiheuttamia tärähdyksiä. Murtunut solisluu, venähäntynyt ranne, lukuisat mustelmat ja aivotärähdyks paransivat kyllä, mutta rinteeseen Inarista ei enää olisi.

Lumilautailun suurlupauksesta, aiemmin kirkkaana loistaneesta tähdestä oli silmänräpäyksessä tullut 31-vuotiaana pakkoeläköitynyt, uransa menettänyt jalkapuoli. Lauta oli vaihtunut kainalosauvoihin, vauhdin hurma varovaisiin kävelyharjoituksiin ja adrenaliini kipulääkkeisiin.

Onnettomuuden jälkeen tarkkailussa ollessaan Inari oli käynyt läpi suoran lähetyksen tallennetta ja sosiaaliseen mediaan ladattuja videoita lähes pakkomielleisesti. Miksi hän oli kaatunut? Oliko tuuli oikeasti ollut vaarallisen kova? Oliko alastulossa tapahtunut jotain, mitä ei voinut nähdä useista eri kulmista kuvatuilta videoiltakaan? Vai oliko hän ollut niin typerä, että oli luottanut liikaa itseensä ja suhtautunut laskuun ylimielisesti?

”Sinun täytyy lopettaa tuo”, sairaanhoitaja oli lopulta sanonut ja lähestulkoon riistänyt puhelimen Inarin käsis-tä. ”Keskeytä mieluummin ajattelemaan tulevaisuuttasi, älä mennyttä.”

Mitä tulevaisuutta, Inari olisi halunnut kysyä. Hän oli kolmekymppinen entinen lumilautailija, joka ei ollut koskaan miettinyt tulevaisuuttaan lautailu-uraa pidem-mälle. Typerä ratkaisu, varsinkin kun ikää oli jo alkanut

olla mittarissa. Siitä huolimatta Inari oli aina ajatellut, että hänellä olisi vielä aikaa. Tavoitteena oli ollut olympiamitali, sen jälkeen hän olisi ollut valmis lopettamaan. Hän oli laskenut olympialaisissa yhteensä kolme kertaa ja viimeksi yltänyt lajissaan jo neljänneksi, joten mitalisija olisi siis ollut täysin mahdollista saavuttaa. Se olisi ollut todellinen huippuhetki, jonka jälkeen kilpailu-uran olisi voinut lopettaa arvokkaasti ja hyvillä mielin.

”Nyt täytyy katsoa eteenpäin”, hänen valmentajansa Anders oli kannustanut vieraillessaan sairaalassa. ”Tähänkin vaihtoehtoon olemme valmistautuneet, Inari.”

Kaikki alaa vähänkään tuntevat tiesivät, että yli kolmekymppinen lumilautailija oli vain askeleen päässä eläköitymisestä. Kilpailu-uran päättämisestä oli alettu keskustella jo edellisten olympialaisten alla, mutta kun mitali oli jäänyt yhden sijan päähän, Inari oli ilmoittanut Andersille, ettei hän ollut valmis lopettamaan.

”Vielä neljä vuotta. Haluan kokea vielä yhden olympialaiset”, hän oli sanonut ja antanut sitten itsestään kaiken saavuttaakseen asettamansa tavoitteen.

Oli totta, että he olivat valmistautuneet vääjäämättä lähestyvään uran päättämiseen. Jo vuosia sitten Anders oli suositellut valmennuksen tueksi tuttua mentaali-valmentajaa, jota Inari olikin tavannut säännöllisesti. Ensin tapaamisissa oli keskitytty tuleviin kisoihin ja henkisen hyvinvoinnin ylläpitämiseen. Kun Inari oli alkanut lähestyä kolmenkymppin rajaa, puheeksi oli myös otettu kilpailu-uran loppumiseen valmistautuminen.

Anders ja mentaalivalmentaja olivat molemmat kannustaneet häntä miettimään, mitä hän haluaisi tehdä eläköidytyään. He molemmat olivat ehdottaneet lukuisia eri vaihtoehtoja. Oli puhuttu nuorten laskijoiden

valmentamisesta ja muista potentiaalisista töistä urheilun parissa sekä muistutettu mahdollisuudesta opiskella jotain toista alaa jo ennen lopettamista. Mutta jälkeinpäin asiaa miettiessään Inari oli tajunnut, että vaihtoehtoja olivat vertailleet ja punninneet aina muut, ei hän itse. Hän oli keskittynyt ainoastaan laskemiseen ja asettanut tähtäimensä olympialaisiin. Millään muulla ei ollut hänelle yksinkertaisesti mitään väliä.

Onnettomuuden jälkeen Inari oli toipunut ensin aikansa Sveitsissä ja palannut sitten Suomeen kuntoutumaan. Anders oli yrittänyt saada hänet näkemään valoa tunnelin päässä puhumalla jatkosta ja tuomalla esiin, millaisia mahdollisuuksia hänellä loukkaantumisesta huolimatta olisi edelleen alalla.

”Juuri tämän takia me valmistauduimme”, Anders oli hokenut, kunnes yhteydenpito oli vähitellen hiipunut entisen valmentajan ja valmennettavan välillä. Tietysti Andersilla oli muutakin tekemistä kuin kysellä hänen kuulumisiaan, varsinkin kun Inari sitkeästi kieltäytyi harjoitsemasta mahdollisuuksia, joita hänellä yhä oli.

Inari ei ollut halunnut miettiä tulevaa vielä silloinkaan, kun oli vuokrannut asunnon Helsingistä ja keskittynyt kuntouttamaan jalkaansa. Sen pidemmälle hän ei ollut halunnut ajatella.

Eihän hänellä ollut enää kiire, yhtään mihinkään.

3

Perheen mökki oli aina toiminut Inarille pakopaikkana, jossa muun maailman saattoi sulkea pois mielestä. Siksi hän oli päättänyt viettää kesänsä siellä, ja kun fysioterapeuttikin oli näyttänyt suunnitelmalle vihreää valoa, ei hänellä ollut enää mitään syytä jäädä Helsinkiin.

Syrjäkylillä sijaitsevalle mökille ajoi Lehmuslahden keskustasta parikymmentä minuuttia. Syömisen jälkeen pappu halusi välttämättä kyyditä hänet perille saakka, vaikka Inari muistutti, että pääsisi bussilla kävelymatkan päähän.

”Höpsis”, pappu sanoi. ”Tietenkin minä vien sinut. Näen samalla, että onhan nuohooja varmasti käynyt.”

”Etkös sinä ollut itse paikalla?” Inari kysyi. Pappu oli hänen luvallaan järjestänyt hormien nuohouksen vastikään ja ollut paikalla päällysmiehenä ja ovea avaamassa. Inari oli saanut kuviakin katolla kiipeileestä nokikolarista.

Pappu meni vaikean näköiseksi ja loi epäröivän katseen eteisessä seisovan Inarin vasempaan jalkaan. Niinpä niin, Inari ajatteli, mutta ei alkanut väittää vastaan vaan antoi pappu kyyditä hänet ensin ruokakauppaan ja sitten mökille. Kyllähän hän apua tarvitsi, vaikka ei halunnut myöntää sitä ääneen.

Inarin perheen mökki oli rakennettu meren rantaan, vanhan sukutilan maille. Tilan rakennukset oli purettu jo ennen Inarin syntymää, pellot myyty pois ja jäljellä oleva tontti pilkottu osiin, jotka oli luovutettu Tepon lapsille mökkitonteiksi. Sellaisella seisoj myös heidän hirsihuvilansa. Virallisesti mökki oli äidin ja isän nimissä, mutta esimerkiksi rakennuksen parin vuoden takainen remontti oli Inarin rahoittama. Tavallisesti pohjoisessa asuvat vanhemmat viettivät kesänsä Lehmuslahdella, mutta nyt mökki olisi sovitusti vain Inarin käytössä.

Aiempina kesinä Lehmuslahden mökki oli ollut koko perheelle rauhan luvattu maa sen jälkeen, kun tytärtään kannustavat vanhemmat olivat reissanneet Inarin kisojen perässä ympäri maailmaa koko talven. Nytkin äiti ja isä olivat viettäneet mökillä lähes koko kesäkuun, kunnes olivat tajunneet olevansa eläkkeellä vihdoinkin vapaita vastuista ja aikatauluista. He olivat spontaanisti ilmoittaneet vuokraavansa asuntoauton ja lähtevänsä kiertämään Norjan rannikkoa. Helsingin vuokra-asunnon ahtauteen ja kuumuuteen kyllästyneelle Inarille se oli sopinut erinomaisesti. Hän oli mielellään siirtynyt mökille asumaan loppukesäksi, kun tiesi saavansa paikan omaan käyttöön.

”Tätä maisemaa ei kyllä voita mikään”, pappa totesi hymyillen heidän saapuessaan pihaan.

”Ei niin”, Inari mutisi ja katseli tummasävyisen hirsi-rakennuksen takana aukeavaa aurinkoista merimaisemaa. Heidän tonttinsa oli jylhän kallioinen. Mökki oli rakennettu kallion päälle ja portaat laskeutuivat alas rantaan saunalle. Puiset rakennukset, terassi ja portaat istuivat metsämaisemaan eivätkä erottuneet kovin selkeästi edes mereltä päin katsottuna.

Pappa kantoi ostokset sisäänkäynnin eteen terassille ja pyyhkäisi otsalleen nousseen hien kämmenselkäänsä. Inari kaivoi avaimet kassistaan ja avasi oven.

”Mites sinulta sujuu portaiden kiipeäminen?” pappa kysyi nostettuaan ostokassit keittiöön.

Inari alkoi heti purkaa kylmäsäilytystä tarvitsevia ruokia jääkaappiin ja pakastimeen. Hän vilkaisi yläkertaan vieviä portaita. ”Kyllä minä noista selviän”, hän naurahti. Vain kuolleen ruumiinsa yli hän myöntäisi papalle epäilevänsä hieman itsekin, pystyisikö lopulta kulkemaan ongelmitta uudessa kodissaan. Tärkeintä oli, että tämä uskoisi hänen pärjäävän.

”No, jos niin sanot. Huomasin muuten, että laituri on talven jäljiltä aika huonossa kunnossa. Jos sinulle sopii, niin voisin hoitaa sille korjaajan. Vanhempasi eivät sitä ehtineet hoitaa, kun lähtivät niin äkisti. Tiedän parikin hyvää timpuria tuosta kylältä.”

”Se sopii, kiitos.”

Inari sai ostokset purettua ja taitteli kestokassit kaappiin talteen. Äiti ja isä olivat jättäneet joitain ruokatarvikkeita, enimmäkseen jauhoja ja muita kuiva-aineita. Ei Inari mikään huippuleipuri ollut, mutta kyllä hän tarvittaessa niistä pyöräyttäisi pullataikinan tai tuoreen leivän aikansa kuluksi. Mitään muuta hänellä ei nimittäin olisikaan kuin aikaa.

”Kuule”, pappa sanoi, kun Inari ojensi hänelle avatun karkkipussin. ”Jos sinulla tulee tylsää täällä metsän keskellä, niin meillä on nyt viikonloppuna tulossa kylpyläreissu, johon mahtuisi vielä mukaan.”

”Keistä sinä oikein puhut, kun sanot *meillä*?” Inari kysyi. Hän ei kokenut minkäänlaista tarvetta lähteä kolmanneksi pyöräksi papan ja Kertun romanttiselle kylpylälomalle.

Pappa tunki suuhunsa niin ison kourallisen karkkia, ettei hänen sanoistaan saanut selvää. ”Lehmmuslahmmen elmmäkemmistä.”

”Mitä sanoit?”

Pappa nieli suunsa tyhjäksi. ”Lehmuslahden eläkeläisistä.”

Inari vilkaisi jalkaansa, joka näytti farkkuihin ja tennareihin verhottuna aivan tavalliselta, olkoonkin että lahteen alla oli nilkkatuki ja kengässä kantapään tärehdyistä vaimentava pohjallinen. Vaikka onnettomuus oli lopettanut kilpailu-uran äkisti, ei hän silti mikään eläkeläinen ollut. Ainakaan samalla tavalla kuin pappa.

”Anteeksi mitä?”

”Älä käsitä väärin”, pappa kiirehti sanomaan ennen kuin Inarin kasvot ehtivät muuttua kiukusta punaisiksi. ”Se on Lehmuslahden eläkeläisyhdistyksen järjestämä matka, mutta sinne saa lähteä muitakin. Vähän kuin avustajiksi.”

Nyt Inari mittaili katseellaan pappaansa ja tämän täysin toimivia raajoja. ”Missä sinulla muka on vikaa? Paitsi selvästi pääkopassa.”

Pappa ei voinut olla nauramatta. ”Sinulla on aina ollut terävä kieli, tyttökulta.”

”Takaisin asiaan, kiitos.”

”Kylpylässä ollaan kolme päivää ja kaksi yötä. Voit lähteä *avustajakseni*.” Viimeisen sanan kohdalla pappa teki sormillaan näyttävät lainausmerkit. ”Se voisi tehdä sinulle hyvää. Tarkistin jo, että uiminen sopii jalallesi. Ja jos et halua uida, niin siellä on myös hierontaa, keilausta ja muita aktiviteetteja.”

”Missä se kylpylä on?”

”Imatralla.”

Imatralla. Anna mun kaikki kestää, Inari ajatteli. Imatra oli suunnilleen vihoviimeinen paikka, jonne hän halusi juuri nyt lähteä, mutta hän lupasi kuitenkin harakita asiaa.

”Olisi kiva, jos lähtisit”, pappa sanoi. ”Voitaisiin sitten rauhassa vaihtaa kuulumisia.”

”Katsotaan”, Inari vastasi epämääräisesti.

Ei hän tietenkään lähtisi, mutta olisi parempi väittää mieltivänsä ehdotusta ja tyrmätä se myöhemmin tekstiviestillä, jos pappa edes muistaisi enää kysyneensä häntä mukaan.

”Keitänkö vielä kahvia?” Inari kysyi vaihtaakseen puheenaihetta.

”Ei kiitos, join tarpeeksi aiemmin”, pappa totesi ja taputteli sanojensa vakuudeksi vatsaansa. Täyttävän jauheliuhakeittolounaan jälkeen Kerttu oli keittänyt heille jälkiruokakahvit ja kattanut pöydän täyteen herkkuja, joita oli pakattu Inarille myös mukaan lähtiessä.

Inari oli salaa helpottunut papan sanoista, sillä hän kaipasi jo hiljaisuutta ja omaa rauhaa. Pitkältä tuntunut matkustuspäivä alkoi väsyttää.

Ennen lähtöään pappa teki vielä tarkistuskierroksen pihalla, kantoi saunaan valmiiksi puita halkokatoksesta ja muistutti olevansa vain yhden puhelinsoiton päässä, jos tulisi hätä tai tarve.

”Kauppaan, lääkäriin, mihin vaan. Sen kun soitat, kun kaipaat kyytiä tai apua.”

”Joo joo”, Inari lupasi ja halasi pappaansa hyvästiksi. ”Soitan kyllä, jos mitään ilmenee. Nyt alahan mennä siitä, ja sano Kertulle vielä kiitos puolestani.”

Pappa rutisti häntä pitkään. Viime näkemisestä oli ehtinyt kulua melkein vuosi.

"HÄN OLI OLLUT TÄHTI, KIRKAS JA LEIMUAVA. MUTTA YKSIKÄÄN TÄHTI EI LOISTANUT IKUISESTI."

Inari muuttaa kesäksi Lehmuslahdelle perheensä mökille toipumaan onnettomuudesta, joka on päättänyt hänen ammattilaisuransa lumilautailijana. Yhtäkkiä elämältä on pudonnut pohja. Mitä nyt muka pitäisi tavoitella?

Vauhdin täyteisten vuosien jälkeen paluu tuttuihin lapsuuden maisemiin tuntuu ihanan rentouttavalta. Kun Teppopappa ehdottaa kylpyläreissua eläkeläisryhmän kanssa, vastahakoinen Inari suostuu lopulta pakkaamaan uimapukunsa. Kylpylässä hän tapaa itseään nuoremman Lennin. Yhteisen yön jälkeen Inari uskoo, etteivät he enää koskaan näe toisiaan, mutta maailma on pieni. Ja Lehmuslahti vielä pienempi.

Umpikujia ja ukkoskuuroja on hyväntulisen Lehmuslahti-sarjan viides osa.

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-8265-7